

Budapest,
2003. május 21.,
szerda

55. szám

Ára: 280,— Ft

TARTALOMJEGYZÉK

30/2003. (V. 21.) ESZCSM r.	A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet módosításáról ...	4763
31/2003. (V. 21.) ESZCSM r.	Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 16/2000. (VI. 8.) EüM rendelet módosításáról	4764
32/2003. (V. 21.) ESZCSM r.	A népjóléti ágazatba tartozó egyes államigazgatási eljárásokért és igazgatási jellegű szolgáltatásokért fizetendő díjakról szóló 50/1996. (XII. 27.) NM rendelet módosításáról	4766
25/2003. (V. 21.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata A nemzeti kulturális örökség miniszterének közleménye a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény szerint nyilvántartásba vett közös jogkezelő egyesületekről	4773 4784

Tárgymutató a 2003. április hónapban megjelent jogszabályokról, határozatokról és közleményekről

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter 30/2003. (V. 21.) ESZCSM rendelete

a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet módosításáról

A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 34. § (4) bekezdése *a)* pontjának *ae)* és *ah)* alpontjaiban, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet (a továbbiakban: R.) 10. §-a a következő szövegrésszel egészül ki:

„Az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket a külön jogszabály tartalmazza.”

2. §

Az R. 14. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális és családügyi miniszter

Melléklet a 30/2003. (V. 21.) ESZCSM rendelethez

„14. számú melléklet a 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelethez

**A veszélyes anyagokkal és veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes igazgatási jellegű szolgáltatásokért
fizetendő igazgatás-szolgáltatási díjak és azok mértéke**

Veszélyes anyaggal vagy veszélyes készítménnyel folytatott tevékenység bejelentése	4 700 Ft			
Veszélyes anyag vagy veszélyes készítmény bejelentése	5 300 Ft/anyag vagy készítmény			
Törzskönyvezés* (1 t felett)	évi < 10 t, halmazott	< 50 t	1 050 000 Ft	
	évi ≥ 10 t, halmazott	≥ 50 t	315 000 Ft	
	évi ≥ 100 t, halmazott	≥ 500 t	315 000 Ft	
	évi ≥ 1000 t, halmazott	≥ 5000 t	420 000 Ft	
Csökkentett	évi < 100 kg		315 000 Ft	
	évi 60 100 kg felett	—1 < t	630 000 Ft	
OKK-OKBI állásfoglalás — bármely tevékenységet végző részére — arról, hogy a vegyi anyag és/vagy készítmény veszélyesként nem osztályozható	10 500 Ft/anyag vagy készítmény			
Kémiai elnevezés feltüntetésének mellőzésére irányuló kérelem elbírálása	26 300 Ft/anyag			
ETTSZ információ	2 600 Ft/anyag vagy készítmény			
Készítmény elnevezésének megváltoztatása alóli felmentés kérés elbírálása	10 500 Ft			

* A törzskönyvezés díjtételei egymásra épülnek; ha a törzskönyveztető az (első alkalommal) évi > 1000 t halmazottan > 5000 t tömegben gyártott importált új anyagot kíván törzskönyveztetni, ennek díjtétele 1 050 000 + 315 000 + 315 000 + 420 000 = 2 100 000 Ft.”

**Az egészségügyi, szociális és családügyi
miniszter
31/2003. (V. 21.) ESZCSM
rendelete**

**az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény
egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló
16/2000. (VI. 8.) EüM rendelet módosításáról**

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 68. §-a (2) bekezdésének *k)–m)* pontjaiban, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 16/2000. (VI. 8.)

EüM rendelet (a továbbiakban: R.) 29. §-a a következő szövegrésszel egészül ki:

„Az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket a külön jogszabály tartalmazza.”

2. §

Az R. 13. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális és családügyi miniszter

Melléklet a 31/2003. (V. 21.) ESZCSM rendelethez

„13. számú melléklet a 16/2000. (VI. 8.) EüM rendelethez

Atomenergia alkalmazásával kapcsolatos igazgatási szolgáltatási díjak

1.	A 14/1997. (IX. 3.) KHVM rendelet 3. §-a szerint radioaktív anyagok közúti szállításának engedélyezése	
1.1.	megye területén belül	12 200 Ft
1.2.	megyék közötti viszonylatban	7 100 Ft
1.3.	nemzetközi viszonylatban	9 900 Ft
1.4.	gépjármű megfelelőségét igazoló Tanúsítvány	6 800 Ft
1.5.	a gépjármű megfelelőségét igazoló Tanúsítvány a 2 évenkénti felülvizsgálat esetén	2 500 Ft
2.	A 124/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése szerinti Mentességi Igazolás	
a)	forgalmazó	7 000 Ft
b)	felhasználó	3 200 Ft
3.	Létesítmény létesítésének, berendezés üzembe helyezésének engedélye	19 800 Ft
4.	Létesítmény üzemeltetési, átalakítási engedélye	19 500 Ft
5.	Létesítmény üzemeltetése megszüntetésének engedélyezése	2 100 Ft
6.	Berendezés előállításának engedélyezése	21 100 Ft
7.	Radioaktív anyaggal, ionizáló sugárzást kibocsátó berendezéssel végzett tevékenység engedélyezése	24 200 Ft
8.	Tevékenységek megszüntetésének engedélyezése	2 100 Ft
9.	Inaktívvá nyilvánítás	10 000 Ft
10.	Radionuklidot tartalmazó szilárd anyag hatósági felügyelet alóli felszabadítása	21 000 Ft
11.	Radioaktív anyag előállításának, termelésének, forgalmazásának engedélyezése	38 900 Ft
12.	Radioaktív hulladék átmeneti, végleges elhelyezésére szolgáló létesítmény	
12.1.	létesítésének, telepítésének,	60 400 Ft
12.2.	üzembe helyezésének, átalakításának,	57 800 Ft
12.3.	üzemeltetésének,	164 900 Ft
12.4.	lezárásának engedélyezése	167 000 Ft
13.	Eszköz, berendezés vagy az ionizáló sugárzás elleni védőeszköz sugárvédelmi minősítése	
a)	forgalmazó	7 000 Ft
b)	felhasználó	3 200 Ft
14.	Sugárvédelmi képzés engedélyezése	
a)	bővített, átfogó	10 500 Ft
b)	alapfokú	5 300 Ft
15.	Megyei intézet által adott tevékenységi engedély területi hatályának kiterjesztése	21 100 Ft
16.*	Személyi dozimetriai ellenőrzés és a belső sugárterhelés meghatározásának térítési díjai:	
16.1.	filmdózismérővel végzett ellenőrzés térítési díja (egy vagy két hónapi ellenőrzési időszak)	900 Ft/eset
16.2.	a belső sugárterhelés meghatározásának térítési díjai:	
16.2.1.	pajzsmirigy mérés esetén	7 400 Ft/eset
16.2.2.	egészttest számlálósos vizsgálatnál	26 300 Ft/eset

* A dózismérő kazetta az OSSKI tulajdona, a kazetta elvesztése vagy használhatatlansága esetén a munkáltató/tevékenységet végző a mindenkori beszerzési árat köteles megtéríteni.”

**Az egészségügyi, szociális és családügyi
miniszter
32/2003. (V. 21.) ESZCSM
rendelete**

**a népjóléti ágazatba tartozó egyes államigazgatási
eljárásokért és igazgatási jellegű szolgáltatásokért
fizetendő díjakról szóló 50/1996. (XII. 27.) NM rendelet
módosításáról**

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A népjóléti ágazatba tartozó egyes államigazgatási eljárásokért és igazgatási jellegű szolgáltatásokért fizetendő díjakról szóló, többször módosított 50/1996. (XII. 27.) NM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § E rendelet hatálya kiterjed a magánszemélyekre, jogi személyekre, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre (a továbbiakban együtt: díjfizetésre kötelezett), ha kérelmükre az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter vagy az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium, továbbá az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium Engedélyezési és Közigazgatási Hivatala, illetve az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, az Orvos- és Kórháztechnikai Intézet, az Országos Laboratóriumi Intézet (a továbbiakban együtt: Intézet) első fokon e rendelet 1. és 5. számú mellékletében, továbbá a kórház- és az orvostechikai termékek egészségügyi alkalmassági vizsgálatáról és minősítéséről szóló 14/1990. (IV. 17.) SZEM rendelet 1. számú mellékletében és az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 16/2000. (VI. 8.) EüM rendelet 13. számú mellékletében, valamint a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos

egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet 14. számú mellékletében szereplő államigazgatási eljárást vagy igazgatási jellegű szolgáltatást (a továbbiakban együtt: igazgatási szolgáltatás) végez.”

2. §

Az R. 3. §-a (2) bekezdésének *e*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.)]

„*e*) 82. §-ában foglaltakat a díj meg nem fizetése, a 86. §-ában foglaltakat az elévülés tekintetében”
(*általános szabályként, értelemszerűen kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az ott nevesített illetékhivatal helyett Intézetet, illeték helyett díjat kell érteni.*)

3. §

Az R. 1. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

4. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az R.

a) 3. számú mellékletében az „Egészségügyi Minisztérium” szövegrész helyébe az „Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium” szövegrész lép,

b) 3. §-ának (3) bekezdéséből a „84—85. §-ainak, illetve a” szövegrész hatályát veszti.

*Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális és családügyi miniszter*

Melléklet a 32/2003. (V. 21.) ESZCSM rendelethez

„1. számú melléklet az 50/1996. (XII. 27.) NM rendelethez

I.	EGYES ANYAGOKKAL KAPCSOLATOS IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	
I. 1.	Egyes termékek bőrvédő készítményként történő forgalomba hozatalának engedélyezése az előzetes szakvélemény elkészítésével együtt	96 700 Ft
I. 2.	Faanyagvédő szerek település- és környezet-egészségügyi, valamint munkaegészségügyi és ételmezés-egészségügyi szempontból történő koordinált szakvéleményezése	82 600 Ft
I. 3.	Rovar-, rágcsálóirtó szer és rovarriasztó szer forgalomba hozatalának engedélyezése	76 700 Ft

I. 4.	Rovar-, rágcsálóirtó szer, valamint rovarriasztó szer szakvéleményezése forgalomba hozatalhoz	
I. 4.1.	Rovarirtó szerek szakvéleményezése	212 300 Ft
I. 4.2.	Rovarriasztó szerek szakvéleményezése	114 500 Ft
I. 4.3.	Rágcsálóirtó szer szakvéleményezése	157 000 Ft
I. 5.	Élelmiszer-ellátásban erősen mérgező, mérgező irtószerrel történő rágcsáló- és rovarirtás engedélyezése	7 600 Ft
I. 6.	Élelmiszer-ellátásban veszélyes irtószerrel történő rovar- és rágcsálóirtás engedélyezése	7 600 Ft
I. 7.	Ivóvízellátásban felhasználható anyagok több intézetet érintő koordinált szakvéleményezése	80 200 Ft
I. 8.	Fertőtlenítőszer forgalomba hozatalának és fertőtlenítési technológia engedélyezése	67 200 Ft/anyag
II.	KOZMETIKAI KÉSZÍTMÉNYEKSEL KAPCSOLATOS IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	
II. 1.	Az újonnan létesített, bővített vagy felújított kozmetikai üzem működésének — meghatározott kozmetikai készítményekre és technológiai folyamatra vonatkozó — engedélyezése	28 200 Ft
II. 2.	Kozmetikai készítmény egészségügyi megfelelőségének tanúsítása	14 900 Ft
	és a VII. pontban felsorolt laboratóriumi vizsgálatok közül szükséges elvégzettek díjának összege és az előzetes szakvélemény díja szükség szerint	
II. 3.	Tanúsító okirat érvényességének meghosszabbítása	27 200 Ft
III.	A VEZETÉK NÉLKÜLI TÁVKÖZLÉSI ÉPÍTMÉNYEK ELEKTROMÁGNESES SUGÁRZÁSÁRA VONATKOZÓ IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	
III. 1.	Sugárvédelmi szakvélemény készítése	
III. 1.1.	A kérelmező által megadott tervek és műszaki adatok alapján számított legmagasabb értéken alapuló sugárvédelmi szakvélemény készítése	67 930 Ft
III. 1.2.	Mérésen alapuló sugárvédelmi szakvélemény készítése	198 550 Ft
IV.	EGÉSZSÉGÜGYI TEVÉKENYSÉGGEL KAPCSOLATOS IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	
IV. 1.		
IV. 2.		
IV. 3.	A gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyagok és készítmények előállításának közegészségügyi-járványügyi feltételeit minősítő igazolás kiadása	9 200 Ft
IV. 4.	Egészségügyi szolgáltató tevékenység, egészségügyi szolgáltató tevékenységben közreműködés, valamint betegszállítási, természetgyógyászati tevékenység megkezdéséhez szükséges működési engedélyezési eljárás	
IV. 4.1.	Működési engedélyezési eljárás	14 300 Ft
	Telephelyenként további	11 400 Ft
	Szakfeladatonként további (önálló azonosítóval rendelkező szakfeladat, részfeladat)	1 900 Ft
IV. 4.2.	Működési engedéllyel rendelkező egészségügyi szolgáltató engedélyének első változás bejelentésekor történő cseréje	14 300 Ft

IV. 4.3.	Működési engedély módosítása	14 300 Ft
	Telephelyenként további	11 400 Ft
	Szakfeladatonként további (önálló azonosítóval rendelkező szakfeladat, részfeladat)	900 Ft
IV. 5.	Közforgalmú gyógyszerár áthelyezésének az engedélyezése	14 800 Ft
IV. 6.	A gyógyszerár működése megkezdésének az engedélyezése	39 200 Ft
IV. 7.	Immunológiai készítmények egy gyártási tételének vizsgálata (minősítés)	
IV. 7.1.	Külföldi készítmény, külföldi hatósági bizonylattal	198 200 Ft
IV. 7.2.	Készítmény hatósági bizonylat nélkül	395 200 Ft
IV. 8.	Rovar- és rágcsőirtó tevékenység engedélyezése	19 800 Ft
V.	VIZEKKEL KAPCSOLATOS KÖZEGÉSZSÉGÜGYI IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	
V. 1.	Laboratóriumnak az ivóvíz minőségének ellenőrzésére történő alkalmasság nyilváníttása	66 200 Ft
V. 2.	Fürdővíz (természetes fürdő és medencevíz) bakteriológiai vizsgálata mintánként	
V. 2.1.	Egyszerű	12 400 Ft
V. 2.2.	Részletes	17 200 Ft
V. 2.3.	Fürdővizek kémiai vizsgálata	12 600 Ft
V. 3.	Ivóvízvizsgálat mintánként	
V. 3.1.	Egyszerű kémiai	12 600 Ft
V. 3.2.	Egyszerű bakteriológiai	7 900 Ft
V. 3.3.	Részletes bakteriológiai	12 600 Ft
V. 3.4.	Részletes bakteriológiai és P. aeruginosa	15 400 Ft
V. 3.5.	Részletes az Európai Unió előírása szerinti kémiai, bakteriológiai, biológiai	194 700 Ft
V. 4.	Víz mikroszkópos biológiai vizsgálata mintánként	
V. 4.1.	Egyszerű	6 100 Ft
V. 4.2.	Részletes	10 600 Ft
V. 5.	Víztoxikológiai vizsgálat (négy akut teszt) mintánként	
V. 5.1.	Szennyvíz	56 500 Ft
V. 5.2.	Szennyvízen kívül minden más víz	29 300 Ft
V. 6.	Vizes kivonat ökotoxikológiai vizsgálata (négy akut teszt) mintánként	61 300 Ft
V. 7.	Gyógyfürdőintézmény tervezéséhez, létesítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez szükséges előzetes egyetértés megadása	7 600 Ft
V. 8.	Gyógyfürdőintézmény tervdokumentációjának orvosszakmai véleményezése	22 400 Ft
V. 9.	Gyógyfürdőintézmény megnevezésének és gyógyászati célú használatbavételének engedélyezése	61 300 Ft
V. 10.	Elismert ásványvíz megnevezés használatának és gyógyászati célú használatbavételének, továbbá mesterséges ásványvíz előállításának engedélyezése	30 800 Ft
V. 11.	Elismert ásványvíz gyógyvízzé történő átminősítése és gyógyászati célú használatbavételének engedélyezése előzetes szakvéleménnyel együtt	22 400 Ft
V. 12.	Gyógyvízmegnevezés használatának, illetve gyógyászati célú felhasználásának, valamint forgalomba hozatalának engedélyezése előzetes szakvéleménnyel	54 000 Ft
V. 13.	Gyógyiszap és egyéb természetes gyógytényezők megnevezésének és gyógyászati célú használatbavételének engedélyezése előzetes szakvéleménnyel együtt	54 000 Ft
V. 14.	Korábban kiadott engedély módosítása, felülvizsgálata	az V. 9—V. 13. pontok díjtételeinek 50%-a
V. 15.	Mintavétel az V. pontban feltüntetett vizsgálatokhoz szükség szerint pontonként	3 500 Ft
V. 16.		
V. 17.	Egyedi felmentés vízforgató berendezés telepítése alól	23 600 Ft
V. 18.	Közfürdők üzemeltetési szabályzatának jóváhagyása	23 600 Ft

VI.	ÉLELMISZEREKKEL KAPCSOLATOS IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	
VI. 1.	A különleges táplálkozási igényeket kielégítő vendéglátótermék-előállítás közegészségügyi feltételei meglétének igazolása	7 700 Ft
VI. 2.	A különleges táplálkozási igényeket kielégítő étkeztetés előzetes engedélyezése	6 000 Ft
VI. 3.	Tápszerrel kapcsolatos eljárások	
VI. 3.1.	Tápszer törzskönyvezése	15 100 Ft + az 55/1997. (VIII. 14.) FM—IKIM—NM—PM együttes rendelet 1. számú mellékletének 2. pontjában felsorolt laboratóriumi vizsgálata- tok közül a szükségesen elvégzett díjának összege
VI. 3.2.	Tápszer forgalomba hozatalának engedélyezése	15 100 Ft
VI. 4.	Kerámiaedényekből kioldódó fémek vizsgálata	
VI. 4.1.	Ólom (AAS)	9 500 Ft
VI. 4.2.	Kadmium (AAS)	9 500 Ft
VI. 4.3.	Réz (AAS)	9 500 Ft
VI. 4.4.	Cink (AAS)	9 500 Ft
VI. 5.	Kereskedelmi tevékenység (élelmiszer, vegyiárú, gyógynövény, illóolajok, hulladék) megkezdéséhez közegészségügyi hozzájárulás adása	10 000 Ft
VI. 6.	Vendéglátó-ipari tevékenység megkezdéséhez, kereskedelmi szálláshely (kemping, tábor) működtetéséhez közegészségügyi hozzájárulás adása	11 300 Ft
VI. 7.		
VI. 8.	Étkeztetési berendezés élelmezés-egészségügyi minősítése	53 100 Ft
VI. 9.	Növények, növényi termékek szennyezőanyag-tartalmának ellenőrzése az 5/1988. (IV. 26.) MÉM rendelet alapján vett mintákból	
VI. 9.1.	Vékonyréteg-kromatográfiás vizsgálat	9 200 Ft
VI. 9.2.	Spektrofotometriás vizsgálat	8 000 Ft
VI. 9.3.	Gázkromatográfiás vizsgálat	14 700 Ft
VI. 9.4.	Folyadék-kromatográfiás vizsgálat	22 100 Ft
VI. 9.5.	Atomabszorpciós spektrofotometriás vizsgálat (fémenként)	8 600 Ft
VI. 9.6.	Elisa-teszt	10 600 Ft
VI. 9.7.	Gázosítószer maradék vizsgálat	6 100 Ft
VI. 10.	Élelmiszer-szállító jármű előzetes engedélyezése	5 600 Ft
VI. 11.	Élelmiszerek, növényvédő szerek alkalmi árusításának engedélyezése	10 000 Ft
VI. 12.	HACCP tanfolyam szervezés engedélyezése	87 400 Ft
VII.	KOZMETIKAI KÉSZÍTMÉNYEK VIZSGÁLATA	
VII. 1.	Kémiai vizsgálatok	
VII. 1.1.	Érzékszervi vizsgálatok	1 900 Ft
VII. 1.2.	Etilalkoholban oldható, oldhatatlan rész	6 100 Ft
VII. 1.3.	Vízgőz desztillálás	3 300 Ft
VII. 1.4.	Alkohol desztillálás	3 500 Ft
VII. 1.5.	Fogzománc-károsító hatás	5 800 Ft
VII. 1.6.	Fogkrém dörzsölő értéke	4 700 Ft
VII. 1.7.	UV-fluoreszcencia próba	3 500 Ft
VII. 1.8.	Lúgosság (TITR)	1 700 Ft
VII. 1.9.	Sav-lúg tartalom (TITR)	2 000 Ft
VII. 1.10.	Tioglikolsav (TITR)	4 700 Ft
VII. 1.11.	Nátriumsulfid (TITR)	4 500 Ft

VII. 1.12.	Szabad alkáli tartalom (TITR)	4 200 Ft
VII. 1.13.	Összes zsírsav elszappanosítási száma (TITR)	6 300 Ft
VII. 1.14.	Vízben oldható sav-lúg tartalom (TITR)	3 400 Ft
VII. 1.15.	Savszám (TITR)	5 600 Ft
VII. 1.16.	Borsav (TITR)	5 800 Ft
VII. 1.17.	Szalicilsav (TITR)	7 000 Ft
VII. 1.18.	Nátriumlaurilszulfát (TITR)	3 300 Ft
VII. 1.19.	Víztartalom (Karl Fischer)	8 100 Ft
VII. 1.20.	pH mérés (műszeres)	1 400 Ft
VII. 1.21.	Alkoholok (GC)	12 400 Ft
VII. 1.22.	Kloroform (GC)	14 900 Ft
VII. 1.23.	Formaldehid (kozmetikumokból) (SPF)	16 200 Ft
VII. 1.24.	Hatóanyagok (szintetikus, növényi) (GC)	20 300 Ft
VII. 1.25.	Hatóanyagok (szintetikus, növényi) (VRK)	10 300 Ft
VII. 1.26.	Színezék (VRK)	14 900 Ft
VII. 1.27.	Színezék (PC)	9 300 Ft
VII. 1.28.	Konzerválószer (VRK)	5 500 Ft
VII. 1.29.	Konzerválószer (SPF)	10 100 Ft
VII. 1.30.	Konzerválószer (GC)	13 000 Ft
VII. 1.31.	Égető sugarak elnyelése, barnító sugarak áteresztése (SPF)	18 700 Ft
VII. 1.32.	Policiklusos aromás szénhidrogének	17 300 Ft
VII. 1.33.	Illatanyag összehasonlító (SPF)	10 300 Ft
VII. 1.34.	Illatanyag összehasonlító (GC)	11 200 Ft
VII. 1.35.	Panthenol (VRK)	4 700 Ft
VII. 1.36.	Retionsav (SPF)	8 900 Ft
VII. 1.37.	Benzoilperoxid (SPF)	8 400 Ft
VII. 1.38.	Hexaklorofén (SPF)	9 200 Ft
VII. 1.39.	Litium (SPF)	11 200 Ft
VII. 1.40.	Azulén (SPF)	5 400 Ft
VII. 1.41.	Glicerintartalom (TITR)	5 700 Ft
VII. 1.42.	Szintetikus anionaktív anyagtartalom (TITR)	9 600 Ft
VII. 1.43.	Peroxid szám meghatározás (TITR)	5 500 Ft
VII. 1.44.	Alumíniumtartalom meghatározás (TITR)	6 200 Ft
VII. 1.45.	Flourid ion (műszeres)	10 400 Ft
VII. 1.46.	Titán-oxid meghatározás	8 900 Ft
VII. 1.47.	Szelén (AAS)	9 600 Ft
VII. 1.48.	Mérgező fém (ólom, higany, nikkel, bárium) (AAS)	13 400 Ft
VII. 1.49.	Antioxidáns meghatározás (VRK)	6 700 Ft
VII. 2.	Mikrobiológiai vizsgálatok	
VII. 2.1.	Kozmetikai készítmények teljes körű mikrobiológiai tisztasági vizsgálata	16 600 Ft

Rövidítések:

AAS	atomabszorpciós spektrofotometria
SPF	spektrofotometria
VRK	vékonyréteg-kromatográfia
GC	gázkromatográfia
PC	papírkromatográfia
TITR	titrimetriás

VIII. KÖZEGÉSZSÉGÜGYI IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

VIII. 1.	A fodrász-, a kozmetikus-, a lábápoló iparra vonatkozó közegészségügyi szabályok egyes rendelkezései alóli eltérés engedélyezése	16 100 Ft
----------	--	-----------

VIII. 2.	Hatósági orvosi igazolás kiállítása idegenrendészeti eljárás lefolytatásához	4 700 Ft
VIII. 3.		
VIII. 4.	Ivóvízellátásban felhasználható anyag engedélyezése	67 200 Ft/anyag
VIII. 5.	Jogszabályban előírt nemzeti szabvány alkalmazásától eltérés engedélyezése	23 470 Ft
IX.	EGYÉB IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	
IX. 1.	Emberi szervezetbe nem kerülő diagnosztikumok nyilvántartása, minősítése, engedélyezése termékenként	4 700 Ft
IX. 2.	Emberi szervezetbe nem kerülő diagnosztikumok előzetes minőségvizsgálata termékenként	37 800—75 600 Ft
IX. 3.	Szakértői vélemény elkészítése a IX. 1—IX. 2. pontokban felsoroltak nélkül óránként	3 600 Ft
X.	A KÁBÍTÓSZEREKKEL, ILLETVE PSZICHOTRÓP ANYAGOKKAL KAPCSOLATOS IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	
X. 1.		
X. 2.	A kábítószer Magyarországra történő behozatalához és kiviteléhez szükséges engedély (kivéve az egyetemi kutatóintézetek által kutatási és oktatási célból behozott tételek és a virágkötészeti célú szárazvirágexport és -import során kivitt és behozott tételek)	53 000 Ft
X. 3.	Pszichotróp anyagok előállításához, beszerzéséhez, elosztásához, raktározásához, forgalomba hozatalához szükséges engedély	212 000 Ft
X. 4.	Pszichotróp anyagok Magyarországra történő behozatalához és kiviteléhez szükséges engedély (kivéve az egyetemi kutatóintézetek által kutatási és oktatási célból behozott tételek)	53 000 Ft
XI.	AZ ORVOSTECHNIKAI ESZKÖZÖK NYILVÁNTARTÁSBA VÉTELÉVEL ÉS MEGFELELŐSÉG-ÉRTÉKELESI ELJÁRÁSAIVAL KAPCSOLATOS IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	
XI. 1.1.	A Szociális és Családügyi Minisztérium Engedélyezési és Közigazgatási Hivatala által történő nyilvántartásba vétel	63 000 Ft/regisztráció
XI. 1.2.	Az egyedileg, méretre készített gyógyászati segédeszközöket illetően a forgalmazóra (gyártóra, gyártásra) vonatkozó ORKI tanúsítással rendelkezők nyilvántartásba vétele	5 300 Ft/regisztráció
XI. 1.3.	Vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetek kijelölése	105 000 Ft/ eset
XI. 1.4.	Hatósági bizonyítvány kiadása rendelésre készített (egyedi) gyógyászati segédeszközök gyártói részére fogtechnikai, ortopéd cipész, optikus, hallókészülék illesztő és ortopéd technikai szakmában:	
	1—5 fős munkahely	123 500 Ft/szakma
	6—10 fős munkahely	180 500 Ft/szakma
	10 főnél több munkahely	332 500 Ft/szakma
	További telephelyek esetén telephelyenként	34 200 Ft
XI. 1.5.	Az 1.1—1.4. szerinti dokumentumokról hiteles másolat kiadása	15 200 Ft
XI. 1.6.	Az 1.1—1.4. szerinti dokumentumokban adatváltozások (név, cím, termékmegnevezés stb.) átvezetése adatfajtánként	4 800 Ft
XI. 2.	Típustanúsítás* [a 47/1999. (X. 6.) EüM rendelet 3. számú melléklete szerint]	
XI. 2.1.	Előzetes nyilvántartásba vétel díja (a dokumentáció teljesség vizsgálata)	52 500 Ft
XI. 2.2.	Az orvostechnikai eszköz tanúsítási díja	
XI. 2.2.1.	100 000 Ft érték alatti eszköz esetén	73 500 Ft
XI. 2.2.2.	100 000—1 000 000 Ft érték közötti eszköz esetén	157 500 Ft

* A tanúsítási díjak a járulékos költségeket (pl. utazási költség, szállásköltség stb.) nem tartalmazza.

XI. 2.2.3.	1 000 000 Ft érték feletti eszköz esetén	315 000 Ft
XI. 2.3.	A tanúsítvány kiadása	31 500 Ft
XI. 2.4.	Tanúsítvány módosítása	63 000 Ft
XI. 2.5.	Tanúsítvány hiteles másolat kiadása (csak eredeti megrendelőnek)	15 800 Ft
XI. 2.6.	Idegen nyelvű tanúsítvány (csak eredeti megrendelőnek)	21 000 Ft
XI. 3.	Rendszertanúsítás [a 47/1999. (X. 6.) EüM rendelet 2., 5. és 6. számú melléklete szerint]	
XI. 3.1.	Előzetes nyilvántartásba vétel díja (a dokumentáció teljesség vizsgálata)	31 500 Ft
XI. 3.2.	Rendszertanúsítás díja*	
XI. 3.2.1.	Kijelölt területen (orvostechikai gyártó):	
	1—10 fős gyártó	
	2. számú melléklet 4. pontja (gyártmányterv vizsgálata) nélkül	399 000 Ft
	2. számú melléklet 4. pontja (típusonként)	138 700 Ft
	5. számú melléklet	299 300 Ft
	6. számú melléklet	251 800 Ft
	11—50 fős gyártó	
	2. számú melléklet 4. pontja (gyártmányterv vizsgálata) nélkül	735 000 Ft
	2. számú melléklet 4. pontja (típusonként)	147 000 Ft
	5. számú melléklet	630 000 Ft
	6. számú melléklet	525 000 Ft
	50 fő feletti gyártó	
	2. számú melléklet 4. pontja (gyártmányterv vizsgálata) nélkül	1 050 000 Ft
	2. számú melléklet 4. pontja (típusonként)	147 000 Ft
	5. számú melléklet	840 000 Ft
	6. számú melléklet	735 000 Ft
XI. 3.3.	A tanúsítvány kiadása	31 500 Ft
XI. 3.4.	Első évi regisztrálás és közzététel díja	10 500 Ft
XI. 3.5.	Tanúsítvány módosítása	63 000 Ft
XI. 3.6.	Tanúsítvány hiteles másolatának kiadása (csak eredeti megrendelőnek)	15 800 Ft
XI. 3.7.	Idegen nyelvű tanúsítvány (csak eredeti megrendelőnek)	21 000 Ft
XI. 4.	Akkreditált laborban folytatott vizsgálatok díja (XI. 2. típusanúsításhoz kapcsolódóan)	
XI. 4.1.	Előzetes nyilvántartásba vétel díja (a dokumentáció teljesség vizsgálata)	31 500 Ft
XI. 4.2.	A vizsgálat díja	315 000 Ft
XI. 4.3.	A vizsgálati jegyzőkönyv kiadása (szabvány megfelelés alapján)	31 500 Ft
XI. 4.4.	A vizsgálati jegyzőkönyv hiteles másolatának kiadása (csak eredeti megrendelőnek)	15 800 Ft
XI. 5.	Felügyeleti audit díjak*	
XI. 5.1.	Terméktanúsításhoz kapcsolódóan (típusonként)	31 500 Ft/év
XI. 5.2.	Rendszertanúsításhoz kapcsolódóan	
	2. számú melléklet 1—10 fős gyártó esetén	157 000 Ft
	5. vagy 6. számú melléklet 1—10 fős gyártó esetén	105 000 Ft
	2. számú melléklet 11 fő feletti gyártó	315 000 Ft
	5. vagy 6. számú melléklet 11 fő feletti gyártó	210 000 Ft
XII.	TANÁCSADÓ CSALÁDVÉDELMI SZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS IGAZGATÁSI SZOLGÁLTATÁS	
XII. 1.	A Szolgálat működésének megkezdéséhez szükséges engedély kiadása	19 800 Ft''

III. rész HATÁROZATOK**Az Alkotmánybíróság
határozatai****Az Alkotmánybíróság
25/2003. (V. 21.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában — dr. Németh János alkotmánybíró különvéleményével — meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva megállapítja: mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzet jött létre annak következtében, hogy az Országgyűlés a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 64. § (2) bekezdésében és a 87. § (2) bekezdésében a közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő számításánál, továbbá a közalkalmazott fizetési fokozatának megállapításánál nem teremtette meg maradéktalanul a közalkalmazotti jogviszony kezdete előtt kötelező katonai szolgálatban töltött idő figyelembevételének, illetve beszámításának jogszabályi feltételeit.

Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy szabályozási feladatának 2003. december 31-ig tegyen eleget.

2. Az Alkotmánybíróság a fentieket meghaladóan a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 64. § (2) bekezdése, továbbá a 87. § (2) és (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 57. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

4. Az Alkotmánybíróság a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény módosításának kezdeményezésére irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

Az Alkotmánybírósághoz több indítvány érkezett a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 64. § (2) bekezdése, továbbá a 87. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése tárgyában. Az Alkotmánybíróság az indítványokat egyesítette és azokat egy eljárásban bírálta el.

Az egyik indítványozó a Kjt. 64. § (2) bekezdése, valamint a 87. § (2) bekezdésének c) pontja alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, miután álláspontja szerint a Kjt. hivatkozott rendelkezései — figyelemmel az Alkotmány 70/A. §-ára — diszkriminatívak, mert nézete szerint a fenti rendelkezések alapján a közalkalmazotti jogviszony időtartama alatt teljesített kötelező sor- és tartalékos katonai szolgálatban eltöltött idő nem teljes mértékben kerül a közalkalmazotti jogviszony idejébe beszámításra.

Egy másik indítványozó álláspontja szerint a közalkalmazottak közötti oly módon történő különbségtétel, hogy a sorkatonai szolgálatukat a közalkalmazotti jogviszony kezdete előtt vagy annak időtartama alatt töltötték le, diszkriminációt okoz a közalkalmazottak fent megjelölt csoportjai között.

Egy indítványozó kérte továbbá az Alkotmánybíróságot, hívja fel a törvényhozó figyelmét arra, hogy a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) módosítása során „a munkaviszonyban töltött idő meghatározásánál szintén vegye figyelembe a kötelező katonai szolgálatban töltött idő teljes egészét”.

Egy további indítványozó — a jogszabályváltozásra figyelemmel — módosított indítványában a Kjt. 64. § (2) bekezdésében és a 87. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket a közalkalmazottak egyes csoportjai tekintetében diszkriminatívnak, az Alkotmány 70/A. §-ába ütköznek vélte. Indokolása szerint a fenti rendelkezések hátrányos megkülönböztetést valósítanak meg, ugyanis közalkalmazotti jogviszonyban töltött időnek minősítik a „szolgálati (hivatásos fegyveres testületi) jogviszony” időtartamát, továbbá a sor-, és a tartalékos katonai szolgálat időtartamát, ha ezalatt a közalkalmazotti jogviszony — illetve 1992. július 1-je előtt a munkaviszony — fennállt. Ugyanakkor „nem teszi lehetővé olyan időtartamok beszámítását, amelyek alatt a közalkalmazott nem állt közalkalmazotti vagy ilyennek minősített jogviszonyban, illetve munkaviszonyban”.

Az indítványozó hivatkozott továbbá arra is, hogy „a hadkötelesek nagy része önhibáján kívül, éppen a katonai szolgálat teljesítése folytán nem tudott a katonai szolgálatot megelőzően munkaviszonyt vagy közalkalmazotti jogviszonyt létesíteni.” Ezért a fenti módon sorkatonai szolgálatot teljesítők számára az alkotmányos kötelezettségük teljesítése számos joghátránnyal jár.

Két indítványozó a Kjt. 64. § (2) bekezdését és 87. § (3) bekezdését azért vélte alkotmányellenesnek, mert a támadott rendelkezések — a köztisztviselők jogállásáról

szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 72. § (1) bekezdésének rendelkezéseitől eltérően — a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban töltött idő beszámítását nem teszik lehetővé. Az egyik indítványozó hivatkozása szerint „a két, jellegében egymáshoz közel álló jogviszonyra vonatkozó fenti eltérő szabályozás a közalkalmazottakra nézve indokolatlan hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, amely sérti az Alkotmány 70/B. § (2) bekezdésében foglaltakat”.

Az egyik indítványozó továbbá a Kjt. 57. § (1) bekezdését, a 64. § (2) bekezdését, valamint a 87. § (2) és (3) bekezdését vélte alkotmányellenesnek, mert a kifogásolt szabályozás folytán sérülni látta az Alkotmány 70/A. § (1)—(3) bekezdését, 70/B. §-át, utalt továbbá az Alkotmány 70/K. §-ára. Az indítványozó érvelése szerint a fenti alkotmányos rendelkezésekbe ütközik, hogy a jogalkotó az egyéni vállalkozóként végzett munkavégzés idejét a közalkalmazotti jogviszony számításánál, illetve a közalkalmazotti besorolásnál nem ismeri el közalkalmazotti jogviszonyként. „Az egyéni és társas vállalkozások munkát végző tagjai, akik vállalkozásuk megszüntetése után (...) a közalkalmazotti jogviszony létesítésével hátrányos megkülönböztetést szenved azáltal, hogy a közalkalmazotti illetményének, és pótszabadságának megállapításánál a vállalkozóként végzett munkáját a törvényalkotók nem ismerik el.” Az indítványozó utalt továbbá arra, hogy a Kjt. pótszabadságra vonatkozó rendelkezései eltérnek az Mt. szabályozásától, ugyanis az Mt. a hatálya alá tartozó munkavállaló pótszabadságát nem a munkaviszonyban eltöltött idő, hanem az életkor függvényében határozza meg. Ezek az Mt. szabályok „a szabadság rendeltetését szolgálják”, amit a Kjt. megalkotásakor a jogalkotók nem vettek figyelembe.

Az Alkotmánybíróság eljárása során beszerezte a munkaügyi miniszter, valamint a szociális és családügyi miniszter véleményét.

II.

Az Alkotmánybíróság által figyelembe vett jogszabályi rendelkezések:

1. A Magyar Köztársaság Alkotmánya szerint:

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, szülei vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.

(3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel segíti.”

„70/B. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a munkához és a foglalkozás szabad megválasztásához.

(2) Az egyenlő munkáért mindenkinek, bármilyen megkülönböztetés nélkül, egyenlő bérhez van joga.

(3) Minden dolgozónak joga van olyan jövedelemhez, amely megfelel végzett munkája mennyiségének és minőségének.

(4) Mindenkinek joga van a pihenéshez, a szabadidőhöz és a rendszeres fizetett szabadsághoz.”

„70/H. § (1) A haza védelme a Magyar Köztársaság minden állampolgárának kötelessége.

(2) Az állampolgárok az általános honvédelmi kötelezettség alapján fegyveres vagy fegyver nélküli katonai szolgálatot, illetőleg törvényben meghatározott feltételek szerint polgári szolgálatot teljesítenek.

(3) A honvédelmi kötelezettségről szóló törvény elfogadásához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

„70/K. § Az alapvető jogok megsértése miatt keletkezett igények, továbbá a köteleességek teljesítésével kapcsolatban hozott állami döntések elleni kifogások bíróság előtt érvényesíthetők.”

2. A Kjt. indítványokkal érintett, hatályos rendelkezései szerint:

„57. § (1) A közalkalmazottaknak a fizetési fokozatával egyenlő számú munkanap pótszabadság jár. Az 1. fizetési fokozatban a közalkalmazottat e címen pótszabadság nem illeti meg.

(2) A magasabb vezető állású közalkalmazottat évi tíz munkanap, a vezető állásút évi öt munkanap pótszabadság illeti meg.

(3) A bölcsődékben, a csecsemőotthonokban, az óvodákban, továbbá az alsó-, közép- és felsőfokú oktatás keretében, valamint az egészségügyi ágazatban az oktató, nevelő munkát végző közalkalmazottakat évi huszonöt munkanap pótszabadság illeti meg, amelyből legfeljebb tizenöt munkanapot a munkáltató oktató, nevelő, illetőleg az oktatással, neveléssel összefüggő munkára igénybe vehet. Az oktatással és neveléssel kapcsolatos munkák körét a miniszter állapítja meg.

(4) Évenként öt munkanap pótszabadság jár a tudományos munkatársnak — ideértve a közönyvtárak, levéltárak és múzeumok tudományos munkakört betöltő közalkalmazottait — és az ennél magasabb munkakörű tudományos közalkalmazottnak. A pótszabadságra való jogosultság szempontjából a tudományos munkatársak körét a miniszter állapítja meg.

(5) A föld alatt állandó jelleggel dolgozó, illetve az ionizáló sugárzásnak kitett munkahelyen naponta legalább három órát töltő munkavállalót évenként öt munkanap pótszabadság illeti meg. Ha a közalkalmazott ilyen munkahelyen legalább öt évet eltöltött, évenként tíz munkanap pótszabadságra jogosult.

(6) A sugárártalomnak kitett munkahelyen eltöltött napi munkaidőtől függetlenül az (5) bekezdésben meghatározott pótszabadság megilleti azt a közalkalmazottat is, akit rendszeresen kettős egészségi ártalomnak kitett munkakörben foglalkoztatnak, feltéve, hogy az egyik egészségi ártalom sugárártalom.

58. § (1) A pótszabadság a közalkalmazottat alapszabadságán felül — a (2)—(3) bekezdésben foglalt kivételekkel — egyszerre többféle jogcímen is megilleti.

(2) A fizetési fokozathoz kapcsolódó [57. § (1) bekezdés] és a munkakör [57. § (3)—(4) bekezdése] alapján járó pótszabadság közül a magasabb mértékű pótszabadság jár.

(3) A munkakör és a beosztás [57. § (2) bekezdése] alapján járó pótszabadságot évi tizenöt munkanap mértékéig össze kell számítani.”

„64. § (1) A közalkalmazott fizetési fokozatát közalkalmazotti jogviszonyban töltött ideje alapján kell megállapítani.

(2) A fizetési fokozat megállapításánál a közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő számításánál figyelembe kell venni a közalkalmazotti, szolgálati, és közszolgálati jogviszonyban töltött időt. Ezen túlmenően a munkaviszonynak azt az időtartamát is figyelembe kell venni, amely alatt a közalkalmazott a közalkalmazotti jogviszonyában betöltendő munkaköréhez szükséges iskolai végzettséggel vagy képesítéssel rendelkezett.”

„87. § (1) E törvény hatálybalépésével a hatálya alá tartozó munkáltatónál foglalkoztatottak munkaviszonya közalkalmazotti jogviszonnyá alakul át.

(2) Közalkalmazotti jogviszonyban töltött időnek kell tekinteni

a) az e törvény hatálya alá tartozó munkáltatónál munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött időt,

b) a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény hatálya alá tartozó szervnél munkaviszonyban, közszolgálati jogviszonyban töltött időt,

c) a szolgálati jogviszony időtartamát, továbbá

d) a bíróságnál és ügyészségnél szolgálati viszonyban, munkaviszonyban, valamint

e) a hivatásos nevelőszülői jogviszonyban töltött időt.

(3) A fizetési fokozatba történő besoroláshoz szükséges közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő megállapításánál — a 64. § (2) bekezdésétől eltérően — az 1992. július 1-jét megelőzően fennállt munkaviszony teljes időtartamát figyelembe kell venni.

(4) Ha jogszabály, kormányhatározat vagy bíróság jogerős ítélete alapján megállapítható, hogy a munkaviszony megszüntetésére a közalkalmazott politikai vagy vallási meggyőződése, továbbá munkavállalói érdekképviselői szervezethez való tartozása, illetve ezzel összefüggő tevékenysége miatt került sor, a munkaviszony megszüntetésétől 1990. május 2-ig a munkaviszonyban nem töltött időtartamot a (2) bekezdésben foglaltakon túlmenően a közalkalmazotti jogviszonyban töltött időbe be kell számítani.

(5) Ha a közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő megállapításakor azonos időtartamra több jogviszony vehető figyelembe, közülük erre az időre csak egy jogviszony számítható be.”

3. Az indítványokkal érintett további jogszabályi rendelkezések:

Az Mt. értelmében:

„90. § (1) A munkáltató nem szüntetheti meg rendes felmondással a munkaviszonyt az alábbiakban meghatározott időtartam alatt:

(...)

f) a sor- vagy tartalékos katonai szolgálatnak a behívóparancs, a polgári szolgálatnak a teljesítésre vonatkozó felhívás kézhezvételétől számított időtartama.”

„107. § Mentesül a munkavállaló a munkavégzési kötelezettsége alól

a) amíg állampolgári kötelezettségét teljesíti;”

„130. § (1) A munkavállalót minden munkaviszonyban töltött naptári évben rendes szabadság illeti meg, amely alap- és pótszabadságból áll.

(2) A munkaviszony szünetelésének időtartamára a következő esetekben jár szabadság:

(...)

e) a tartalékos katonai szolgálat idejére, és

f) minden olyan munkában nem töltött időre, amelyre a munkavállaló távolléti díj-, illetve átlagkereset-fizetésben részesül.

131. § (1) Az alapszabadság mértéke húsz munkanap.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabadság a munkavállaló

a) huszonötödik életévétől huszonegy;

b) huszonnyolcadik életévétől huszonkettő;

c) harmincegyedik életévétől huszonhárom;

d) harmincharmadik életévétől huszonnégy;

e) harmincötödik életévétől huszonöt;

f) harminchetedik életévétől huszonhat;

g) harminckilencedik életévétől huszonhét;

h) negyvenegyedik életévétől huszonnyolc;

i) negyvenharmadik életévétől huszonkilenc;

j) negyvenötödik életévétől harminc

munkanapra emelkedik.

(3) A hosszabb tartamú szabadság abban az évben illeti meg először a munkavállalót, amelyben a (2) bekezdésben meghatározott életkort betölti.

132. § (1) A fiatal munkavállalónak évenként öt munkanap pótszabadság jár, utoljára abban az évben, amelyben a fiatal munkavállaló a tizennyolcadik életévét betölti.

(2) A szülők döntése alapján gyermeke nevelésében nagyobb szerepet vállaló munkavállalót vagy a gyermekét egyedül nevelő szülőt évenként a tizenhat évesnél fiatalabb

a) egy gyermeke után kettő,

b) két gyermeke után négy,

c) kettőnél több gyermeke után összesen hét

munkanap pótszabadság illeti meg. A pótszabadság szempontjából a gyermeket először a születésének évében, utol-

jára pedig abban az évben kell figyelembe venni, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.

(3) A vak munkavállalónak évenként öt munkanap pótszabadság jár.

(4) A föld alatt állandó jelleggel dolgozó, illetve az ionizáló sugárzásnak kitett munkahelyen naponta legalább három órát eltöltő munkavállalót, évenként öt munkanap pótszabadság illeti meg.

(5)

(6) Kollektív szerződés, illetve munkaszerződés az (1)–(5) bekezdésben foglaltakon túlmenően egyéb pótszabadságot is megállapíthat.

(7) A pótszabadság — kollektív szerződés eltérő rendelkezése hiányában — a munkavállalót a 131. §-ban meghatározott szabadságon felül és a többféle címen járó pótszabadság egymás mellett is megilleti.”

„151. § (1) Ha munkaviszonyra vonatkozó szabályelrendeli, a munkavállaló munkabérét távolléti díjára ki kell egészíteni, illetve munkavégzés hiányában távolléti díjat kell fizetni. Távolléti díjat kell fizetni akkor is, ha munkaviszonyra vonatkozó szabály munkavégzés nélkül munkabér fizetését írja elő, annak mértéke meghatározása nélkül.

(2) A munkavállaló részére távolléti díj jár:

a) a 107. § a) pontjában meghatározott távollét miatt kiesett munkaidőre;”

A Ktv. vizsgált rendelkezése szerint:

„41. § (1) A köztisztviselőt évi 25 munkanap alapszabadság és minden tíz év közszolgálati jogviszonyban töltött idő után egybefüggően hathavi fizetett szabadság (a továbbiakban: rekreációs szabadság) illeti meg. (...)

(2) A köztisztviselőnek az alapszabadságon felül besorolásától függően pótszabadság jár.

(3) A felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselő esetén a pótszabadság mértéke évente

a) fogalmazó besorolásnál	3 munkanap,
b) tanácsos besorolásnál	5 munkanap,
c) vezető-tanácsos besorolásnál	7 munkanap,
d) főtanácsos besorolásnál	9 munkanap,
e) vezető-főtanácsos besorolásnál	11 munkanap.

(4) Középiskolai végzettségű köztisztviselő esetén a pótszabadság mértéke évente

a) előadó besorolásnál	5 munkanap,
b) főelőadó besorolásnál	8 munkanap,
c) főmunkatárs besorolásnál	10 munkanap.

(5) A vezető beosztású köztisztviselőt a (3) bekezdésben szereplő pótszabadság helyett vezetői pótszabadság illeti meg, amelynek mértéke évente

a) osztályvezetőnél	11 munkanap;
b) főosztályvezető-helyettesnél	12 munkanap;
c) főosztályvezetőnél	13 munkanap;
d) helyettes államtitkárnál	14 munkanap;
e) államtitkárnál	15 munkanap.

(6) Az aljegyzőt 11, a jegyzőt 12 és a főjegyzőt évente 13 munkanap pótszabadság illeti meg.

(7) Ha a föld alatt állandó jelleggel, illetve az ionizáló sugárzásnak kitett munkahelyen dolgozó köztisztviselő

naponta legalább 3 órán keresztül tevékenységét ionizáló sugárzásnak kitett munkakörülmények között végzi, évenként 5 munkanap pótszabadságra jogosult. Ha a köztisztviselő ilyen munkahelyen legalább 5 évet eltöltött, évenként 10 munkanap pótszabadság illeti meg.

(8) A sugárártalomnak kitett munkahelyen eltöltött napi munkaidőtől függetlenül a (7) bekezdésben meghatározott pótszabadság megilleti azt a köztisztviselőt is, akit rendszeres kettős egészségi ártalomnak kitett munkakörben foglalkoztatnak, feltéve, hogy az egyik egészségi ártalom sugárártalom.

(...)”

„72. § (1) A köztisztviselő besorolásánál (23. §) a munkaviszonyban, közszolgálati, közalkalmazotti jogviszonyban, bírósági szolgálati, illetve munkaviszonyban, ügyészségi, hivatásos szolgálati jogviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban töltött időt kell alapul venni azzal, hogy a munkavégzési kötelezettséggel nem járó, megszakítás nélkül hat hónapot meghaladó időtartamból hat hónapot kell beszámítani. A sor- és tartalékos katonai, valamint a polgári szolgálat, a 14 éven aluli gyermek ápolására, gondozására, továbbá a tartós külszolgálatot teljesítő dolgozó házastársa által igénybe vett fizetés nélküli szabadság teljes időtartamát figyelembe kell venni.”

A honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény (a továbbiakban: Hvt.) szerint:

„44. § (1) A tényleges katonai állományba tartoznak

a) a hivatásos,

b) a szerződéses és önkéntes tartalékosok,

c) a hadkötelezettség alapján sor-, tartalékos és póttartalékos katonai szolgálatot teljesítők,

d) a katonai felsőoktatási intézmények honvédségi ösztöndíjas hallgatói, és

e) a katonai középfokú oktatási, illetőleg katonai felsőoktatási intézmények középfokú szakképzésben (a továbbiakban: katonai szakképzés) részt vevő, szolgálati viszonyban álló hallgatói.

(2) A tényleges katonai állomány tagjainak szolgálati viszonyára vonatkozó szabályokat külön törvények állapítják meg.”

„51. § A katonai szolgálati viszony az állam és a tényleges katonák között a haza fegyveres védelmére létesült olyan sajátos jogviszony, amelyben a fegyveres szolgálat teljesítése szigorú függelmi rendben, fokozott veszélyeztetettségben történik.”

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) érintett rendelkezései:

„1. § (1) E törvény hatálya a Határőrség, a rendvédelmi szervek (a rendőrség, a polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság), valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok (e törvény alkalmazásában a továbbiakban együtt: fegyveres szervek) hivatásos állományú tagjainak szolgálati jogviszonyára (a továbbiakban:

szolgálati viszony) és társadalombiztosítási ellátására terjed ki.

(2) E törvény rendelkezéseit a fegyveres szervek szerződéses állományú tagjaira, továbbá — a rájuk vonatkozó mértékben — a hivatásos állományból nyugállományba helyezett személyekre, valamint a törvényben meghatározott esetben és körben a fegyveres szervek hivatásos, szerződéses és nyugállományú tagjainak hozzátartozóira is alkalmazni kell.

(3) A szükségállapot és a rendkívüli állapot idején — a hivatásos állomány tagjainak szolgálati viszonyára — alkalmazandó eltérő rendelkezéseket külön jogszabályok állapítják meg.”

„3. § (1) A szolgálati viszony az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, e törvényben és más jogszabályokban meghatározott kötelezettségek terhelik és jogosultságok illetik meg.

(2) A hivatásos állomány tagja a szolgálati viszonyból fakadó kötelezettségeit — a fegyveres szerv rendeltetés szerinti feladatainak megvalósítása érdekében — önkéntes vállalkás alapján, élethivatásként, szigorú függelmi rendben, életének és testi épségének kockáztatásával, egyes alapjogi korlátozásának elfogadásával teljesíti.”

A hadköteles katonák szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIV. törvény 1. §-a szerint:

„1. § (1) A honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 44. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel e törvényt a Magyar Honvédségnél, illetőleg a Határőrségnél (a továbbiakban együtt: fegyveres erők) a Hvt. 44. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti, az általános hadkötelezettség alapján sor-, tartalékos és póttartalékos katonai, illetőleg határőr szolgálatot teljesítő (a továbbiakban együtt: hadköteles katona) állomány katonai szolgálati viszonyára (a továbbiakban: szolgálati viszony) kell alkalmazni. E törvény X. Fejezetét a Hvt. 43. §-a szerinti, rendfokozattal rendelkező tartalékos állományba helyezett, a IX. Fejezetnek a honvédség kártérítési felelősségéről szóló 122—129. §-át a hadkötelezettséggel kapcsolatos megjelenési kötelezettséget teljesítőkre, valamint a jóléti és kegyeleti gondoskodásról szóló XI. Fejezetben meghatározott személyekre is alkalmazni kell. E törvény rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni a katonai szakképzésben részt vevő tényleges állományú hallgatókra is.

(2) A hadköteles katonai szolgálati viszony az általános honvédelmi kötelezettség alapján az állam által egyoldalúan létesített jogviszony, meghatározott idejű katonai szolgálat teljesítése — kiképzés, át- és továbbképzés, gyakorlat, különleges szolgálat, fegyveres és fegyver nélküli szolgálat — céljából.

(3) A szükségállapot és rendkívüli állapot idejére külön jogszabályok állapítják meg a hadköteles katona szolgálati viszonyára vonatkozó eltérő rendelkezéseket.”

A katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak jogállásáról szóló 1996. évi XLV. törvény rendelkezései értelmében:

„1. § (1) Ezt a törvényt kell alkalmazni a katonai és rendvédelmi felsőoktatási intézmények (a továbbiakban együtt: intézmény)

a) vezetőire,

b) oktatóira, valamint

c) nappali, levelező és távoktatás formájában alapképzésben, szakirányú továbbképzésben és doktori képzésben részt vevő, magyar állampolgárságú hallgatóira (a továbbiakban együtt: hallgató).

(2) A külföldi hallgató jogállására a 15. § (2) bekezdésének c) pontja szerinti polgári hallgatóra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, ha jogszabály vagy a képzésről szóló megállapodás másképp nem rendelkezik.”

„3. § (1) Az intézményben vezetői beosztást, oktatói munkakört közalkalmazott, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) szerinti állomány tagja tölthet be.”

A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) vonatkozó szabályai szerint:

„1. § (1) E törvény hatálya a Magyar Honvédség (a továbbiakban: Honvédség) hivatásos és szerződéses állományú katonáinak (a továbbiakban együtt: állomány) szolgálati jogviszonyára (a továbbiakban: szolgálati viszony) és társadalombiztosítási ellátására terjed ki.

(2) E törvény rendelkezéseit — a rájuk vonatkozó mértékben az állományból nyugállományba helyezett személyekre, valamint a törvényben meghatározott esetben és körben az állomány tagjainak hozzátartozóira és a nyugállományúak hozzátartozóira is alkalmazni kell.

(3) A veszélyhelyzet, a szükségállapot és a rendkívüli állapot idején — az állomány tagjainak szolgálati viszonyára — alkalmazandó eltérő rendelkezéseket külön jogszabályok állapítják meg.”

„Értelmező rendelkezések

2. § E törvény alkalmazásában:

(1) Szolgálati viszonyra vonatkozó szabály: e törvényben és a végrehajtására kiadott rendeletekben, illetve az e törvényben megnevezett törvényekben és azok végrehajtási rendeleteiben meghatározott rendelkezés.

(...)”

„A szolgálati viszony jellege

3. § (1) A szolgálati viszony az állam és az állomány tagja között létrejött sajátos közszolgálati jogviszony, amelyben mindkét felet a szolgálati körülményeknek megfelelő, e törvényben és más jogszabályokban meghatározott kötelezettségek terhelik, és jogosultságok illetik meg.

(2) Az állomány tagja a szolgálati viszonyból fakadó kötelezettségeit — a Honvédség rendeltetés szerinti feladatainak

megvalósítása érdekében — önkéntes vállalás alapján, szigorú függelmi rendben, életének és testi épségének kockáztatásával, egyes alapjogai korlátozásának elfogadásával teljesíti.

(...)”

III.

Az Alkotmánybíróság az indítványokat a következők szerint bírálta el:

1. Az Alkotmánybíróság eljárása során észlelte, hogy az indítványbenyújtását követően a Kjt. 87. §-ának (2) bekezdését — 2003. április 16-i hatállyal — módosította a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, valamint az ezzel összefüggő törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2003. évi XX. törvény 45. §-a. A jogszabály-módosítás azonban az indítványozók által felvetett problémákat lényegében nem érintette. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a felülvizsgálni kért rendelkezések helyébe lépő hasonló tartalmú szabályozás az indítványban megjelölt szempontok alapján vizsgálendő. (137/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 456, 457.) Mivel a fent megjelölt jogszabály-módosítás nem változtatott a sérelmezett rendelkezések alkotmányosságával összefüggésben felvetett kérdéseken, ezért az Alkotmánybíróság az elbíráláskor hatályos szabályozás tekintetében folytatta le az érdemi vizsgálatot.

2. Az Alkotmánybíróság elsőként azokat a Kjt. 64. § (2) bekezdése, valamint a 87. § (2) bekezdése c) pontjának alkotmányellenessége megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat vizsgálta, amelyek azért vélik diszkriminatívnak a fenti rendelkezéseket, mert álláspontjuk szerint azok indokolatlanul és hátrányosan tesznek különbséget a közalkalmazottak között oly módon, hogy a sorkatonai szolgálatukat a közalkalmazotti jogviszony kezdete előtt vagy a közalkalmazotti jogviszony időtartama alatt töltötték le.

Az Alkotmánybíróság már számos határozatában, több szempontból foglalkozott az Alkotmány 70/A. §-ának értelmezésével. Ennek során az emberi méltósághoz való joggal [Alkotmány 54. § (1) bekezdés] összefüggésben a 9/1990. (IV. 25.) AB határozatában megállapította, hogy „a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni.” (ABH 1990, 46, 48.)

Az Alkotmánybíróság a 35/1994. (VI. 24.) AB határozatában hivatkozott továbbá arra, hogy „az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüg-

gésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság általános személyiségi jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka vagyis önkényes.” (ABH 1994, 197, 200.)

Az Alkotmánybíróság a 6/1997. (II. 7.) AB határozatában (ABH 1997, 67, 71.) a sorkatonai szolgálatnak a közszolgálati időbe való be nem számítására vonatkozóan vizsgálta a diszkrimináció tilalmát, valamint az emberi méltósághoz való jogot. Ennek során kifejtette: „[a]z, hogy a törvényhozó hogyan határozza meg a közszolgálati jogviszonyban töltött idő számítását, alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozik, ekként általánosságban a törvényhozó szabadságára tartozó kérdés. A szabályozás tartalmi korlátját jelenti viszont a diszkrimináció-tilalom és az emberi méltósághoz való általános személyiségi jog, az egyenlő méltóságú személyként való kezelés alkotmányos követelménye.” (ABH 1997, 67, 68—69.)

Az Alkotmánybíróság ebben a határozatában az Alkotmány 70/A. §-ában foglaltak értelmezésével kapcsolatban elvi élel mondta ki, hogy: „A törvényhozó általában szabadon döntheti el azt is, hogy a közszolgálati jogviszonyban töltött idő számításánál hogyan veszi figyelembe a munkavégzési kötelezettséggel nem járó időtartamot. Ennek során azonban nem járhat el önkényesen, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az esetleg eltérő egyéni szempontok megfelelő figyelembevételével kell eljárnia.” (ABH 1997, 67, 69.)

3. Az Alkotmánybíróság annak megítéléséhez, hogy a jogalkotó az indítványozók által sérelmezett szabályozáskor alkotmányellenes megkülönböztetést tett-e, először azt a szélesebb jogszabályi környezetet vizsgálta, amelybe a Kjt. 87. § (2) bekezdésének c) pontja illeszkedik.

A jogalkotó a Kjt. megalkotásával 1992. július 1-jével speciális, új típusú jogviszonyt hozott létre. A korábban homogén munkajog területén — a speciális sajátosságokat kiemelve — megalkotta a közalkalmazotti jogviszonyt, melyre vonatkozó szabályokat önálló törvényben rögzítette. Ennek keretében a Kjt. 87. §-ában — a korábbi munkaviszonyt nem érintve — a jogalkotó bizonyos feltételekhez kötötte, hogy mely munkavégzésre irányuló jogviszonyt tekint a közalkalmazotti jogviszony időtartamába beszámíthatónak. A Kjt. 64. §-ának (2) bekezdése ugyanakkor arról rendelkezik, hogy a közalkalmazott fizetési fokozatának megállapításánál milyen munkavégzésre irányuló jogviszonyban töltött időtartamokat vesz figyelembe.

A Kjt. 87. § (2) bekezdésének c) pontja szerint közalkalmazotti jogviszonyban töltött időnek kell tekinteni a szolgálati idő tartamát, a Kjt. 64. §-ának (2) bekezdése pedig ezt a szolgálati jogviszonyban töltött időtartamot a közalkalmazott fizetési fokozatának megállapításánál is figyelembe veszi.

A Kjt. azonban nem értelmezi a „szolgálati jogviszony” fogalomkörét.

A Hvt. 51. §-a az ún. tág értelemben vett „katonai szolgálati viszonyról” rendelkezik, amely alatt nemcsak az állam által egyoldalúan létesített hadköteles szolgálati viszonyt érti, hanem a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai [Hszt. 3. § (1) bekezdése], valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonái [Hjt. 3. § (1) bekezdése] és az állam között létrejött sajátos közszolgálati jogviszonyt is, sőt a Hvt. 44. § (1) bekezdésének d) és e) pontjai alapján az állam és a katonai felsőoktatási intézmények honvédségi ösztöndíjas hallgatói, illetve a katonai szakképzésben részt vevő hallgatói közötti jogviszony is e fogalom körébe tartozik.

A fenti jogszabályok közül a Hszt. 3. §-ának (1) bekezdése és a Hjt. egyrészt az értelmező rendelkezései között: a 2. § (1) bekezdésében, valamint a 3. §-ának (1) bekezdésében rendelkezik arról, hogy mit ért szolgálati viszony fogalma alatt. A megjelölt szakaszokból megállapítható, hogy az mindkét esetben olyan sajátos közszolgálati jogviszonyt jelent, amely nem egyoldalúan — az állam részéről — létesített jogviszony, hanem egy kétoldalú speciális munkavégzési jogviszony, amely egyrészt az állam, másrészt a „hivatásos” állomány tagja között létesült, melyben mindkét felet kötelezettségek terhelik, illetve jogosultságok illetik meg.

A Kjt. fenti rendelkezései szolgálati jogviszonyt, nem pedig katonai szolgálati viszonyt rögzítenek, mely fogalmat a Hszt. 3. §-ának (1) bekezdése és a Hjt. 2. § (1) bekezdése, valamint a Hjt. 3. § (1) bekezdése alkalmaz.

Mivel ez esetben egy speciális, kétoldalú, megállapodással létrehozott közszolgálati munkavégzési jogviszonyról van szó — sem a Kjt. 64. § (2) bekezdésében szereplő szolgálati jogviszony, sem pedig a Kjt. 87. § (2) bekezdésének c) pontjában szereplő — a szolgálati jogviszonynak a közalkalmazotti jogviszonyba történő beszámítása nem érinti a sor-, illetve tartalékos katonai szolgálat időtartamát.

4. Az Alkotmánybíróság számos határozatában utalt arra, hogy a diszkrimináció tilalma nem jelenti minden megkülönböztetés tilalmát. Az a kérdés, hogy a megkülönböztetés alkotmányos határok között marad-e, csakis a mindenkor szabályozás tárgyi és alanyi összefüggéseiben vizsgálható. Az Alkotmánybíróság határozataiban kifejtette továbbá, hogy az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése csak az azonos szabályozási körbe vont jogalanyok közötti olyan alkotmányos indok nélkül tett megkülönböztetést tiltja, amelynek következtében egyes jogalanyok hátrányos helyzetbe kerülnek. A diszkrimináció tilalma elsősorban az alkotmányos alapjogok tekintetében tett megkülönböztetésekre terjed ki. Abban az esetben, ha a megkülönböztetés nem az emberi vagy alapvető jog tekintetében történt, az eltérő szabályozás alkotmányellenessége csak akkor állapítható meg, ha az emberi méltósághoz való jogot sérti. Ez utóbbi körben az Alkotmánybíróság akkor tekinti alkotmányellenesnek a megkülönböztetést, ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos

szabályozási kör alá vont jogalanyok között. Ennek megítélésénél tekintettel kell lenni a szabályozás céljára is. [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.; 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 77—78.; 61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 281—282.; 857/B/1994. AB határozat, ABH 1995, 716, 717.; 848/B/1996. AB határozat, ABH 2000, 649, 654—655.; 30/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 130, 140.; 39/1999. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1999, 325, 342—343.; 27/2001. (IV. 29.) AB határozat, ABH 2001, 252, 255—256.; 1320/B/1996. AB határozat, ABK 2002. április, 184, 186.]

Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel azt vizsgálta, hogy a Kjt. indítvánnyal támadott rendelkezései azonos vagy hasonló helyzetben lévő közalkalmazotti csoportot érintenek-e.

A honvédelmi kötelezettség (mely magában foglalja a sor-, és tartalékos katonai szolgálatot) az Alkotmány 70/H. §-a értelmében alkotmányos kötelezettség, melyre minden magyar állampolgárságú és a Magyar Köztársaság területén élő férfi köteles, azzal, hogy „[a] hadkötelezettség a 17. életév betöltésekor kezdődik és annak az évnek a december 31. napjáig áll fenn, amelyben a hadköteles az 50. életévét betölti (hadköteles kor).”

Az Alkotmánybíróság a 6/1997. (II. 7.) számú AB határozatában részletesen vizsgálta az állam és a kötelező sor-katonai szolgálatot teljesítő katona közötti jogviszonyt. Ennek során kifejtette: „A kötelező (sor- vagy tartalékos) katonai szolgálat az Alkotmány 70/H. §-a alapján, a honvédelmi törvényben meghatározottak szerint rendelhető el; az érintett személynek ezzel kapcsolatban szabad választási lehetősége nincs. A munkavégzési kötelezettség tartós szünetelése egyedül az ilyen személyek esetében vezethető vissza alkotmányos kötelezettségre. Az alkotmányos kötelezettség olyan jellegű speciális szempont a vizsgáló körben, amelyet a mérlegelésnél megkülönböztetetten kell figyelembe venni. (...)”

A kötelező sor- és tartalékos katonai szolgálat ideje mint állampolgári kötelezettség teljesítése ideje alatt a munkavégzési kötelezettség szünetel. Az ilyen személy katonai szolgálati viszonyban áll, amely a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény (Hvt.) 51. §-a szerint az állam és a tényleges katonák között a haza fegyveres védelmére létesült olyan sajátos jogviszony, amelyben a fegyveres szolgálat teljesítése szigorú függelmi rendben, fokozott veszélyeztetettségben történik. A hadköteles katonák szolgálati viszonyáról az 1996. évi XLIV. törvény szól. Ennek értelmében a katonai szolgálat ideje alatt szolgálatteljesítésre kerül sor.” (ABH 1997, 67, 69—70.)

Ugyanakkor a Kjt. 87. § (2) bekezdés c) pontja azoknak a közalkalmazottnak, akik a közalkalmazotti jogviszony létesítését megelőzően töltötték kötelező sor-, illetve tartalékos katonai szolgálatukat, e katonai szolgálat teljesítésének időtartamát a közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő számításánál nem veszi figyelembe.

Az Alkotmánybíróság a már többször idézett 6/1997. (II. 7.) AB határozatában — a munkaviszonyban töltött idő szempontjából — a csoportképzés során összehasonlíthatónak tekintette azokat a munkavállalókat, akiket nem terhelt kötelező katonai szolgálat, azokkal a munkavállalókkal, akik e kötelezettségüket teljesítették. Vizsgálata során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „...a katonai szolgálatot teljesített hadkötelesek mint munkavállalók hátrányos helyzetbe kerülnek azokhoz képest, akiket hasonló alkotmányos kötelezettség nem terhel vagy katonai szolgálatot bármely okból nem kellett teljesíteniük. Az alkotmányos kötelezettség teljesítése és emiatt az elvben szereshető, munkaviszonyban töltött idő korlátozott volta a fentiek szerint olyan súlyú egyéni szempont a katonai szolgálatot teljesített hadköteles személyek mint munkavállalók esetében, amelyet különös tisztelettel és körültekintéssel, fokozott mértékű figyelembevétellel kell mérlegelni a jogosultságok és a kedvezmények elosztásakor.” (ABH 1997, 67, 70.)

Az Alkotmánybíróság fenti határozatában elvi érveléssel fejtette tovább, hogy „[a] törvényhozónak gondoskodnia kell arról, hogy az alkotmányos kötelezettség teljesítése ne okozzon hátrányos munkavállalói helyzetet, függetlenül attól is, hogy a kötelező katonai szolgálat teljesítése előtt vagy alatt a katonai szolgálatra kötelezett személy munkaviszonyban vagy azzal egy tekintet alá eső más jogviszonyban állt-e.” (ABH 1997, 67, 70.)

Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányos kötelezettség teljesítése szempontjából azonos szabályozási körbe tartoznak mindazok a közalkalmazottak, akik akár a közalkalmazotti jogviszony létesítését megelőzően vagy akár azt követően töltötték le kötelező katonai szolgálatukat. Megállapította továbbá, hogy a jogalkotó a jogalanyok között alkotmányos indok nélkül tett különbséget, mely alkotmányellenességet eredményez.

Ugyanakkor az Alkotmánybíróság a vizsgált rendelkezés megsemmisítését mellőzte, mivel az Alkotmánybíróság — az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 49. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján — hivatalból eljárva megállapította, hogy mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzet alakult ki azáltal, hogy a jogalkotó nem teremtette meg maradéktalanul azokat a jogszabályi feltételeket, amelyek lehetővé tennék, hogy valamennyi kötelező katonai szolgálatot teljesített munkavállaló — az alkotmányos kötelezettsége teljesítése szempontjából — azonos munkavállalói helyzetbe kerüljön.

5. Az Alkotmánybíróságnak a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására vonatkozó hatáskörét az Abtv. 49. §-a szabályozza, mely szerint — hivatalból vagy indítvány alapján — mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására akkor kerülhet sor, ha a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta, és ezzel alkot-

mányellenességet idézett elő. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a jogalkotó szerv jogalkotási kötelezettségének konkrét jogszabályi felhatalmazás nélkül is köteles eleget tenni, ha az alkotmányellenes helyzet — a jogi szabályozás iránti igény — annak nyomán állott elő, hogy az állam jogszabályi úton avatkozott bizonyos életviszonyokba, és ezáltal az állampolgárok egy csoportját megfosztotta alkotmányos jogai érvényesítésének lehetőségétől [22/1990. (X. 16.) AB határozat, ABH 1990, 83, 86.]. Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg akkor is, ha alapjog érvényesüléséhez szükséges jogszabályi garanciák hiányoznak [37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 231.].

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmánysértést nemcsak akkor állapít meg, ha az adott tárgykörre vonatkozóan semmilyen szabály nincs [35/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 204—206.], hanem akkor is, ha az adott szabályozási koncepción belül az Alkotmányból levezethető tartalmú jogszabályi rendelkezés hiányzik [22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 113; 29/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 122, 128; 15/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 132, 138.]. A szabályozás tartalmának hiányos voltából eredő alkotmánysértő mulasztás megállapítása esetében is a mulasztás vagy a kifejezett jogszabályi felhatalmazáson nyugvó, vagy ennek hiányában, a feltétlen jogszabályi rendezést igénylő jogalkotói kötelezettség elmulasztásán alapul [4/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 52, 57.].

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmánysértés megállapítható akkor is, ha az adott kérdés tekintetében van ugyan szabályozás, de az Alkotmány által megkívánt jogszabályi rendelkezés hiányzik [22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 113.], és akkor is, ha a jogalkotó nem megfelelő tartalommal szabályozott és ezáltal alkotmányellenes helyzet állt elő [15/1998. (V. 8.) AB határozat, ABH 1998, 132, 138—139.].

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jogalkotó mulasztást követett el és egyben tartalmi alkotmányellenességet idézett elő, amikor — a Kjt. 64. §-ának (2) bekezdésében, továbbá a Kjt. 87. §-ának (2) bekezdésében — nem teremtette meg maradéktalanul — a hátrányos megkülönböztetés tilalmára figyelemmel —, hogy az alkotmányos kötelezettséget teljesítettek esetében a közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött idő számításánál a kötelező katonai szolgálat időtartamát minden esetben figyelembe vegyék. Ezért az Alkotmánybíróság a Kjt. 64. §-ának (2) bekezdését, továbbá a Kjt. 87. §-ának (2) bekezdését nem semmisítette meg, hanem — hiányos voltára tekintettel — vele kapcsolatban mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg.

IV.

Az egyik indítványozó a Kjt. 64. § (2) bekezdését, továbbá 87. § (2) bekezdése c) pontját azért vélte az Alkotmány

70/A. §-ába ütközőnek, mert nézete szerint a fenti rendelkezések alapján a közalkalmazotti jogviszony időtartama alatt teljesített kötelező sor- és tartalékos katonai szolgálatban eltöltött idő nem teljes mértékben kerül a közalkalmazotti jogviszony idejébe beszámításra.

Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy az indítványozó álláspontja a kifogásolt törvényi szabály helyes értelmezésén alapul-e.

A Kjt. a közalkalmazotti jogviszony egyes kérdéseinek kidolgozásával kapcsolatban a differenciált szabályozás elvéből indult ki. A Kjt., az Mt., és az alacsonyabb jogforrások részletesen meghatározzák a közalkalmazotti jogviszonnyal kapcsolatos általános és az egyes ágazatokra jellemző speciális kérdéseket. A Kjt. általános helyettesítő (szubszidiárius) jogszabálya az Mt. A Kjt. csak a közalkalmazotti jogviszony speciális kérdéseiről rendelkezik, egyebekben az Mt. által meghatározott általános munkajogi szabályok az irányadók. Az Mt. és a Kjt. kapcsolatát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az Mt. rendelkezései az általánosak a közalkalmazotti jogviszony tekintetében is. Így az Mt.-t csak akkor nem lehet alkalmazni, ha azt a Kjt. kifejezetten kizárja, illetőleg akkor, ha a Kjt. az adott kérdésben más rendelkezést tartalmaz.

A Kjt. 87. §-ának (2) bekezdése a közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő számítására vonatkozó általános szabály. Eszerint közalkalmazotti jogviszonyban töltött időnek kell tekinteni: az e törvény hatálya alá tartozó munkáltatónál munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött időt [a] pont], a Ktv. hatálya alá tartozó szervnél munkaviszonyban, közszolgálati jogviszonyban töltött időt [b] pont], a szolgálati jogviszony időtartamát [c] pont], valamint a bíróságnál és ügyészségnél szolgálati viszonyban, munkaviszonyban töltött időt [d] pont], továbbá a hivatásos nevelőszülői jogviszonyban töltött időt [e] pont].

A Kjt. a közalkalmazotti jogviszony fennállása alatt le- töltött kötelező katonai szolgálat időtartamának beszámítására vonatkozó speciális szabályokat nem tartalmaz. Rendelkezései között csupán a gyakornoki idő számítására vonatkozóan szól a 22. § (3) bekezdése a) pontjában arról, hogy a sor- és tartalékos katonai, valamint a polgári szolgálat a gyakornoki idő tartamába nem számít bele. Az Mt. általános szabályai között, annak 107. § a) pontja a munkaviszony szünetelésének egyik eseteként nevesíti — az alkotmányos kötelezettségek egyikeként — a kötelező katonai szolgálatot. A Kjt. az adott kérdésben eltérő rendelkezést nem tartalmaz. Ugyanakkor a jogalkotó a Kjt. 24. § (2) bekezdésében, az Mt. 107. § a) pontja rendelkezésének a közalkalmazotti jogviszonyra vonatkozó alkalmazását sem zárja ki. Ezért amennyiben a közalkalmazotti jogviszony fennállásának ideje alatt kerül sor a kötelező katonai szolgálat teljesítésére, abban az esetben a katonai szolgálat idejét a közalkalmazotti jogviszony számításánál figyelembe kell venni.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványoknak ezt a részét elutasította.

V.

1. Több indítványozó azért vélte alkotmányellenesnek — az Alkotmány 70/B. § (2) bekezdésébe ütközőnek — a Kjt. 64. § (2) bekezdését, valamint a Kjt. 87. § (2) és (3) bekezdését, mert a támadott rendelkezések a Ktv. 72. § (1) bekezdésének rendelkezéseitől eltérően, a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban töltött idő beszámítását nem teszik lehetővé.

Az Alkotmánybíróság már több határozatában foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy alkotmányellenességhoz vezet-e önmagában az, hogy az Mt., a Ktv., illetve a Kjt. egyes munkajogi fogalmakat eltérő módon szabályoz.

Az Alkotmánybíróság ennek során a 44/B/1993. AB határozatában kifejtette: „Az Országgyűlés 1992-ben — szinte egy időben — a munkával kapcsolatos viszonyok jogi rendezésére három törvényt alkotott. Az így megszülető törvények a munkaviszonyok jogi rendezése tekintetében a régi, egységes Munka Törvénykönyvéhez képest — figyelemmel a társadalomban zajló változásokra — jelentős differenciálódást eredményeztek. A differenciálódás lényege, hogy a magánszférában a munka világában növekedett a szerződéses szabadság mértéke. Elkülönült egyrészt a gazdaságban és az állami, önkormányzati szférában történő alkalmazás jogi rendezése. Másrészt további eltérés jött létre a jogi szabályozásban aszerint, hogy a munkatevékenység végzése során az alkalmazott közhatalmat gyakorló szervezet tagja vagy sem. A jogi rendezés különbözőségének egyik oka, hogy egészen más a munkáltató pozicionális helyzete a gazdasági versenyszférában és a költségvetési szférában, ahol mind a munkáltató, mind a köztisztviselő, mind a közalkalmazott (tehát munkáltató és munkavállaló) jogállását elsősorban a költségvetéstől való függés határozza meg. Ugyancsak a jogi szabályozás eltéréseiben mutatkoznak meg azok a különbségek is, amik az egyes jogviszonyokban végzett munkatevékenységek eltérő jellegéből és közegéből fakadnak.” (ABH 1994, 574, 574—575.)

Az Alkotmánybíróság a 198/B/1998. AB határozatában rámutatott, hogy „[a] munkával kapcsolatos viszonyok vázolt különbözősége, továbbá az egyes jogviszonyokban ellátott munkatevékenységek egymástól nyilvánvalóan eltérő jellege is indokolja a jogi szabályozás differenciálását. A három törvény a munkavállalók három valóságos csoportjára vonatkozóan szab meg — a bérre, az illetményre, az illetménykiegészítésre és pótlékokra, a jubileumi jutalom, a 13. havi fizetés feltételeire is kiterjedő — eltéréseket, s ezek nem tekinthetők diszkriminációnak. Alkotmányellenes megkülönböztetés ugyanis az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint [pl. a 4/1993. (II. 12.) AB határozatában] 'csak összehasonlítható jogosultak vagy kötelezettek között vethető fel'. (ABH 1993, 65.) A köztisztviselők, a közalkalmazottak, s a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkavállalók pedig olyan egymástól elkülönült csoportokba sorolhatók, amelyekre az

eltérő munkajogi szabályozás alkotmányosan indokolt.” (ABH 1999, 668, 669.)

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alkotmány 70/B. §-a az általános diszkrimináció-tilalmat megfogalmazó 70/A. §-nak a munka világára vonatkozó konkretizálása. Az Alkotmánybíróság jelen határozatának III. pontjában már részletesen kifejtette a diszkrimináció vizsgálatára vonatkozó legfontosabb ismérveit. Az Alkotmánybíróság itt is — egyebek mellett — hangsúlyozza, hogy a diszkrimináció vizsgálatánál központi elem a csoport-homogenitás kérdése (pl. 1009/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 479—480.).

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó által állított különbségtétel nem sérti az Alkotmány 70/B. § (2), (3) és (4) bekezdésében rögzítetteket, mivel az indítványozó által kifogásoltak nem azonos csoportba tartozó személyek közötti különbségtételt valósítanak meg. Ugyanis az indítványozó által megjelölt, munkavégzésre irányuló jogviszonyban állóknak az a csoportja, akik köztisztviselői jogviszonyt létesítenek, egymástól elkülönült csoportba tartoznak a közalkalmazotti jogviszonyt létesítettek körétől, így azok egymással nem összehasonlíthatóak.

Ezért a fentiekben ismertetett indítványt az Alkotmánybíróság elutasította.

2. Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett azt a kérdést is, hogy alkotmányellenességhez vezet-e, illetve sértik-e az Alkotmány 70/A. és 70/B. §-ait a Kjt. 57. § (1) bekezdésének pótszabadságra vonatkozó rendelkezései azáltal, hogy a szabályozás az Mt. pótszabadságra vonatkozó rendelkezéseitől eltérő szabályokat állapít meg.

Az Alkotmánybíróság döntése kialakításánál figyelemmel volt az Alkotmánybíróság diszkrimináció vizsgálatára vonatkozó következetes gyakorlatára (melyet jelen határozat indoklásának III. pontjában már részletesen ismertetett), továbbá jelen határozata indoklásának V. 1. pontjában már idézett azon megállapítására, mely szerint: „A köztisztviselők, a közalkalmazottak, s a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkavállalók pedig olyan egymástól elkülönült csoportokba sorolhatók, amelyekre az eltérő munkajogi szabályozás alkotmányosan indokolt.” (198/B/1998. AB határozat, ABH 1999, 668, 669.)

Mindezekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozó által kifogásolt, a Kjt. pótszabadságra vonatkozó rendelkezései nem összehasonlíthatóak az Mt. pótszabadságra vonatkozó rendelkezéseivel, ezért a kifogásolt munkajogi szabályozás eltérő volta nem ütközik sem az Alkotmány 70/A. §-ába, sem az Alkotmány 70/B. § (2) és (3) bekezdésébe.

Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy alkotmányellenes különbségtétel ez esetben azért sem valósul meg a két szabályozás között, miután az Mt. pótszabadságra vonatkozó valamennyi rendelkezését alkalmazni kell a közalkalmazottak pótszabadságának megállapításánál.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványnak ezt a részét elutasította.

3. Ezen túlmenően az Alkotmánybíróság az indítványnak az Alkotmány 70/K. §-a sérelmét állító részére vonatkozóan megállapította, hogy az alapjogsérelem miatt keletkezett igények bíróság előtti érvényesítését rögzítő Alkotmány 70/K. §-a, és a Kjt. 57. § (1) bekezdése, 64. § (2) bekezdése, továbbá a 87. § (2) és (3) bekezdése között érdemi összefüggés nem áll fenn.

Ezért az Alkotmánybíróság a fent ismertetett indítványi részt elutasította.

VI.

Egy másik indítványozó kérte továbbá az Alkotmánybíróságtól, hogy hívja fel a törvényhozó figyelmét arra, hogy a Munka Törvénykönyvének módosítása során „a munkaviszonyban töltött idő meghatározásánál szintén vegye figyelembe a kötelező katonai szolgálatban töltött idő teljes egészét.”

Az Abtv. 49. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítása esetén hívhatja fel a jogalkotót feladatának teljesítésére, ezen kívül jogszabály alkotását, módosítását kezdeményező hatáskörrel az Abtv. 1. §-a szerint nem rendelkezik.

Ezért az Alkotmánybíróság hatáskörének hiányában, figyelemmel az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 29. § b) pontjára, az Mt. módosításának kezdeményezésére irányuló kérelmet visszautasította.

Az Alkotmánybíróság a határozatból folyó jogalkotási kötelezettségre tekintettel elrendelte határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Harmathy Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyé
dr. Vasadi Éva s. k.,*
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1487/B/1992.

Dr. Németh János alkotmánybíró különvéleménye

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 64. § (2) és 87. § (2) bekezdései tekintetében az alkotmányellenes mulasztás hivatalból történő megállapításával és az indokolás erre vonatkozó megállapításaival — az alábbiak szerint — nem értek egyet.

1. A határozat a mulasztás megállapítását egyrészt arra alapította, hogy a Kjt. nem értelmezi a „szolgálati jogviszony” fogalmkörét”, valamint arra, hogy a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 44. §-a szerinti tényleges katonai állomány — amelybe a hivatásos, a szerződéses és önkéntes tartalékos, a hadkötelezettség alapján sor-, tartalékos és póttartalékos katonai szolgálatot teljesítők; a katonai felsőoktatási intézmények honvédségi ösztöndíjas hallgatói; a katonai középfokú oktatási, illetőleg katonai felsőoktatási intézmények középfokú szakképzésben részt vevő hallgatói tartoznak — tekintetében a Hvt. 51. §-a „az ún. tág értelemben vett katonai szolgálati viszonyról” rendelkezik” és a „szolgálati jogviszony” megnevezést csak a Hvt. 44. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján kiadott, a tényleges katonai állomány tagjainak szolgálati viszonyát szabályozó — egyes — külön törvények alkalmazzák.

A határozatban az Alkotmánybíróság a Hvt. 44. §-ában foglalt különböző katonai szolgálati viszonyok tartalmát és az azokra alkalmazott fogalmakat összehasonlítva arra a következtetésre jutott, hogy „... sem a Kjt. 64. § (2) bekezdésében szereplő szolgálati jogviszony, sem pedig a Kjt. 87. § (2) bekezdésének c) pontjában szereplő ... szolgálati jogviszonynak a közalkalmazotti jogviszonyba történő beszámítása nem érinti a sor-, illetve tartalékos katonai szolgálat időtartamát”. A határozat azt is rögzítette, hogy „a Kjt. 87. § (2) bekezdés c) pontja azoknak a közalkalmazottaknak, akik a közalkalmazotti jogviszony létesítését megelőzően töltötték kötelező sor-, illetve tartalékos katonai szolgálatukat, e katonai szolgálat teljesítésének időtartamát a közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő számításánál nem veszi figyelembe”.

Mindezek alapján a határozat kimondta: „a jogalkotó a jogalanyok között alkotmányos indok nélkül tett különbséget, amely alkotmányellenességet eredményez. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság a vizsgált rendelkezés megsemmisítését mellőzte, mivel ... hivatalból eljárva megállapította, hogy mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzet alakult ki azáltal, hogy a jogalkotó nem teremtette meg maradéktalanul azokat a jogszabályi feltételeket, amelyek lehetővé tennék, hogy valamennyi kötelező katonai szolgálatot teljesített munkavállaló — az alkotmányos kötelezettsége teljesítése szempontjából — azonos munkavállalói helyzetbe kerüljön”.

2. Jelen esetben tehát az volt az eldöntendő kérdés: a hatályos jog szerint egyértelműen megállapítható-e mit kell a Kjt. 87. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt „szolgálati jogviszony” alatt érteni, és a vizsgálat eredményeként milyen tartalmú döntést kell hoznia az Alkotmánybíróságnak.

Az Alkotmánybíróság már a 26/1992. (IV. 30.) AB határozatában (ABH 1992, 135.) elvi élel mutatott rá, hogy „a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény. A jogbiztonság ... megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon. A ... törvényi rendelkezés bizonytalansága azonban a törvény alkalmazása során feloldható” (ABH 1992, 135, 142.).

Az Alkotmánybíróság több határozatában kifejtette, hogy „[a] törvényhozás valamely, az Alkotmány sérelmét nem jelentő hibáját általában jogalkalmazói jogszabály értelmezéssel kell feloldani, mert a jogalkalmazás hivatott eldönteni, hogy a konkrét jogviszonyokban az ellentétet (látszólagos ellentétet) hordozó rendelkezések közül melyik törvényhely alkalmazásával kell eljárni. Amennyiben pedig a jogszabályok értelmezésével, azok alkalmazásának mérlegelésével eredmény nem érhető el, az ellentét megszüntetése törvényhozási (jogalkotási) útra tartozik” [35/1991. (VI. 20.) AB határozat, ABH 1991, 175, 176; továbbá: 27/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 150, 152; 43/1993. (VII. 2.) AB határozat, ABH 1993, 310, 312—313; 79/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 399, 418—419; 662/B/1996. AB határozat, ABH 2001, 880, 884; 16/2001. (V. 25.) AB határozat, ABH 2001, 207, 217.].

Az Alkotmánybíróság a 38/1993. (VI. 11.) AB határozatában (ABH 1993, 256.) a 'joghézaggal' és a 'norma homályosságával' kapcsolatos gyakorlatát a következőképpen összegezte: „A törvényhozó által nyitva hagyott kérdéseket a joggyakorlat válaszolja meg; értelmezésével a hézagokat kitölti. Az Alkotmánybíróságnak nem feladata, hogy akár a jogalkotó, akár a jogalkalmazó helyébe lépve a törvény által nyitva hagyott kérdéseket eldöntse, vagy a hiányokat pótolja.

Az Alkotmánybíróságnak a jogszabály alkotmányossági vizsgálata során az Alkotmány értelmezésével meg kell állapítania, hogy az adott jogszabályi rendelkezés tárgyában melyek az alkotmányos követelmények. A jogszabály alkotmányos, ha ezeknek megfelel. A megfelelés megállapítása logikailag elkerülhetetlenné teszi azonban a vizsgált jogszabály értelmezését is. Az Alkotmánybíróság mindig az Alkotmány és a vizsgált jogszabály egymásra tekintettel értelmezett megfelelését vagy ellentétét állapítja meg. A norma alkotmányosságának megállapítása egyben a norma alkotmányos értelmezéseinek tartományát is kijelöli: a norma mindazokban az értelmezéseiben alkotmányos, amelyek az adott ügyben megállapított alkotmányi követelményeknek megfelelnek. A jogrendszer egysége is

megköveteli, hogy minden jogszabályt ne csupán önmagában és funkcióját tekintve, hanem mindenekelőtt az Alkotmánnyal való összhangjára figyelemmel értelmezzenek, ...

Ha a jogszabályi rendelkezés alkotmányossága éppen a szabályozás hiányossága vagy homályossága miatt kérdéses, az Alkotmánybíróság kifejezetten is megállapíthatja az alkotmányos értelmezés tartományát, meghatározhatja azokat az alkotmányos követelményeket, amelyeknek a norma értelmezéseinek meg kell felelniök.

Ha a vizsgált jogszabálynak van (egy vagy több) olyan értelmezése, amely az alkotmányos követelményeknek megfelel, az Alkotmánybíróságnak nem feltétlenül kell megállapítania a jogszabály alkotmányellenességét. ... Nem hagyható azonban figyelmen kívül az alkotmányossági vizsgálatnál a jogszabálynak az az értelmezése, amelyet a joggyakorlat egységesen követ, vagyis a jogszabálynak az „élő jogban” megnyilvánuló normatartalma. Ha a jogszabály ekként alkotmányosértő tartalommal hatályosul, az alkotmányellenesség megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása elkerülhetetlenül szükséges.

Egyébként azonban a hatályos jogot lehetőleg kímélni kell. Az Alkotmánybíróság elkerüli jogszabály, illetőleg jogszabályi rendelkezés megsemmisítését vagy a törvényhozó felhívását arra, hogy az Alkotmánybíróság által meghatározott határidőn belül alkosson jogot, ha a jogrend alkotmányosságát és a jogbiztonságot enélkül is biztosítani lehet. Ilyenkor az Alkotmánybíróság azoknak az értelmezéseknek körét határozza meg általában, az alkotmányos követelményekkel, amelyek esetében a jogszabály az Alkotmánnyal összhangban van. ...

Ha az Alkotmánybíróság a vizsgált norma alkotmányos értelmének tartományát állapítja meg a rendelkezés tartalmára, illetve tárgyára vonatkozó alkotmányos követelmények meghatározásával, ezzel az utólagos normakontroll keretén belül marad, s nem jogalkalmazói törvényértelmezést végez” (ABH 1993, 256, 266—268.). [Lásd még: 53/1993. (X. 13.) AB határozat, ABH 1993, 323, 338; 54/1994. (XI. 4.) AB határozat, ABH 1994, 289, 294—295; 5/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996, 47, 48; 17/2001. (VI. 1.) AB határozat, ABH 2001, 222, 229—230.].

Egyetértek a határozattal abban, hogy az indítványozó által sérelmezett kérdésben van szabályozás, csupán annak értelmezése vet fel alkotmányossági aggályokat. Azzal viszont már nem értek egyet, hogy a határozat kizárólag a vitatott norma egy — alkotmányellenesnek minősített — értelmezését állapította meg, és a megsemmisítés mellőzésével hivatalból mulasztást mondott ki. Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak — fent hivatkozott eddigi gyakorlatára figyelemmel — a hivatalból történő mulasztás megállapítása helyett a Kjt. 87. § (2) bekezdés c) pontja alkalmazásának alkotmányos követelményeit kellett volna megfogalmaznia.

Dr. Németh János s. k.,
alkotmánybíró

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A nemzeti kulturális örökség miniszterének

k ö z l e m é n y e

a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény szerint nyilvántartásba vett közös jogkezelő egyesületekről

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény, valamint a szerzői és szomszédos jogok közös kezelését végző egyesületek nyilvántartásának szabályairól szóló 16/1999. (XI. 18.) NKÖM rendelet alapján a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma 2000. szeptember 1-jén nyilvánváltásba vette a Magyar Reprográfiai Szövetséget. 2003. április 30-án a miniszter — a Szövetség kérelmére — a nyilvánváltásba vételről szóló határozatot az alábbiak szerint módosította:

1. A közös jogkezelő egyesület neve: Magyar Reprográfiai Szövetség
2. A közös jogkezelő egyesület rövidített neve: RSZ
3. A közös jogkezelő egyesület székhelye: 1015 Budapest, Hattyú u. 8/B.
4. A közös jogkezelő egyesület képviselőjének neve, lakcíme:
Miticzky Gábor elnök, 1039 Budapest, Árpád u. 16.
Vaskovics Péter igazgató, 9023 Győr, Somogyi B. út 56.

9. Megjegyzés:

A közös jogkezelő szervezet feladata, hogy a reprográfiai jogdíjat beszedje, az Szt. 21. §-ának (5) bekezdésében meghatározottaknak, valamint az érintett jogosultak számára dokumentálást és felosztást végző közös jogkezelő szervezetek képviselőiből álló közgyűlési határozatnak megfelelően a beszedett jogdíjat egyedi felosztás nélkül szétosztja, továbbá, hogy a külföldi jogosultak jogainak közös kezelését végző külföldi szervezetekkel a kölcsönös képviseleti szerződéseket megkösse.

Budapest, 2003. május 14.

Görgey Gábor s. k.,
a nemzeti kulturális örökség minisztere

MEGJELENT

a

MAGYAR KÖZLÖNY TÁRGYMUTATÓJA

a 2003. április hónapban megjelent jogszabályokról, határozatokról
és közleményekről.

A tárgymutatót a Magyar Közlöny mai számához mellékeljük.

A tárgymutató árát az előfizetési díj magában foglalja.

KÖZLEMÉNY

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó a Magyar Közlöny különszámaként megjelentette

AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV KONCEPCIÓJA ÉS TEMATIKÁJA

című, A/4 formátumú, 144 oldal terjedelmű kiadványt.

A kiadvány a Kormány 1003/2003. (I. 25.) Korm. határozatával elfogadott új Polgári Törvénykönyv Konceptcióját és a Kodifikációs Főbizottság által jóváhagyott szabályozási Tematikát egybefoglalva tartalmazza.

Ára: 980 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni.
Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV KONCEPCIÓJA ÉS TEMATIKÁJA

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.
Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönypoltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2003. évi éves előfizetési díj: 62 496 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 140 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

03.0940 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajsmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.